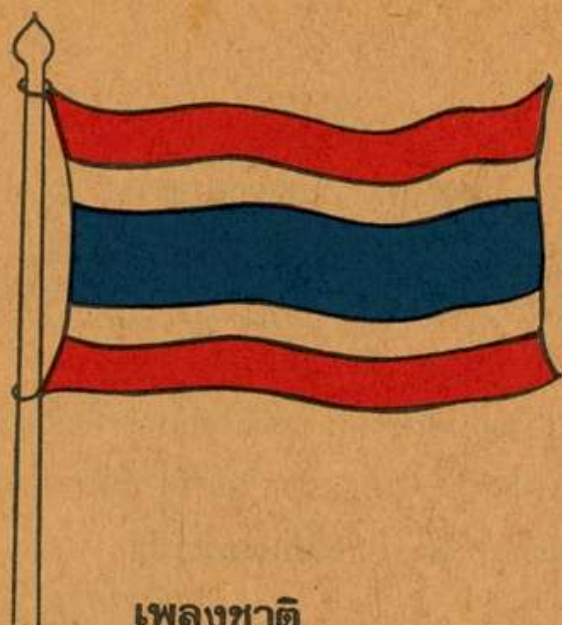

หนังสือภาพพุทธประวัติ

กระทรวงศึกษาธิการ
กรมการศาสนา
พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2520

เพลงชาติ

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
เป็นประชารัฐของไทยของไทยทุกส่วน
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
ไทยนี้รักสงบแต่ถึงรบไม่ขลาด
เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี
เถลิงประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย

เพลงสรรเสริญพระบารมี

ข้าวมุทเจ้า	เอามโนและศิระกราน
นบพระภูมิบาล	บุญดีเรก
เอกบรมจักริน	พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง	เป็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ธิรักษา	ปวงประชาเป็นสุขศานต์
ขอบันดาล ธิ ประสงค์ใด	จงสถุญ์ตั้ง
หวังบรรพตภัย	ตุจถวายชัย ชโย

คำปรารภ

หนังสือภาพพุทธประวัติเล่มนี้ ฉบับเดิมเขียนคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ
เมื่อแพร่อยู่ในประเทศอินเดีย ปรากฏว่าเป็นที่นิยมกันมากในหมู่นักเรียนและผู้สนใจ
ที่เป็นพุทธศาสนิกชนทั่วไป ต่อมาสมาคมฮินดูสมาชได้นำเข้ามาในประเทศไทยและ
ขอร้องให้ นายสนั่น ไซยานกุล หัวหน้ากองศาสนศึกษา กรมการศาสนา แปลเป็น
ภาษาไทย สมาคมฮินดูสมาชพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกจำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม เมื่อ
พ.ศ. ๒๕๑๗ มอบให้กรมการศาสนาแจกแก่โรงเรียน ปรากฏว่าหนังสือเล่มนี้ได้รับความ
นิยมในวงการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่าหนังสือเล่มนี้ เป็นอุปกรณ์ในการ
เรียนการสอนพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี เพราะทำให้เห็นภาพความเป็นมาของพระ-
พุทธองค์ และมีคำบรรยายแทรกคติธรรม ทำให้เกิดแนวคิดที่ดีเป็นที่เข้าใจได้ง่าย ควร
เผยแพร่ให้แพร่หลายในหมู่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป จึงได้ขออนุญาต
จากสมาคมฮินดูสมาช นำมาจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อแจกจ่ายแก่โรงเรียน สถานศึกษา และ
ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะอำนวยประโยชน์
ในค้ำจุนจริยศึกษาแก่ผู้สนใจโดยทั่วกัน

เจตน์ อดิวิทย์

(นายจรูญ วงศ์สาขันธ์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ณ หิองภพานิมาลย์ มีเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งชื่อ กบิลพัสดุ์ เป็นเมือง อุตมคัมภรณ
 ปกครองโดย ชกทองค์ กบิลพัสดุ์ทรงปกครองในสมัยในหลวงพระนามว่า
 "สีหโชนะ"

คืนวันหนึ่ง, พระนางมัทมาขา
เทวี ทรงสุบินว่า ช้างเผือก 6 ตัว
เข้าสู่พระนครวัง ของพระนาง

จากนั้นอีก 10 เดือน พระนางทรงขอมุฏาต
พระสวามี เสด็จไปพระนคร เทวทหะ ระหว่ง
ทาง ทรงหยุดพัก ณ อุทยาน
คุมพินี

พระนางเสด็จลงจากราชรถ เสด็จไปยังต้นสาละใหญ่ ที่อยู่ใจกลาง
อุทยาน นั้น
วันเือนั้นเอง!

พระนางประสูติพระโอรส ที่นั่น วันนั้นเป็นคืนเพ็ญเดือน 6
(วิสาขมาส) ในบริเวณนั้นสงบเงียบ

พระเจ้าสัทธาภิรมย์ เมื่อทรงทราบข่าว ก็รีบเสด็จไปยังอุทยานคณินิพิน นำเอาพระมเหสี และพระโอรสาสืบพระนครกบิลพัสดุ์ ท่านอัสสีทัตถาณี ที่มอบข่าว จึงมาเฝ้าพระราชาภิรมย์ ก็พระราชวัง

โยม
เห็นหน้าของ
พระคุณเจ้าใหญ่
ไม่สบายหรือ
อย่างไร พระคุณ
เจ้า ?

พระกุมารนี้ จะ
เป็นพระเจ้า
จักรพรรดิ หรือ
ไม่ก็จะเป็น พระ
พุทธเจ้า
อ่าตาม ภาพ
ไม่มีโอกาส
จะอยู่ทั้งตัว
สองของ
พระองค์

พระราชินีและพระราชาได้ฟังดังนั้น ก็ทรงโศกเศร้า

เราขอตั้งชื่อ
ราชโอรสว่า
สิทธัตถะ

เราจะเลี้ยงดูพระ
ราชโอรสให้ เป็น
พระเจ้าจักรพรรดิ
จะไม่ยอมให้ เป็น
พระพุทธรู้

ในวันที่ 5 พระนางเจ้า
สิริมาฆาทรงประสูติ
อย่างกระหน่ำ

ในวันที่ 7 จากวันประสูติ ของพระกุมารสิทธัตถะ พระนางตรัสกับพระนาง
ประชาบดี

น้องประชาบดีเอ๋ย พี่จาก
โลกาเป็นไม้ค้ำนี้ เมื่อพี่
จากไปแล้ว จงเลี้ยงดูเจ้า
สิทธัตถะ เหมือนกับลูก
น้องนะ จงให้
สัญญากับพี่

น้องให้สัญญา
เพคะ

ปิ่นผิวผ่านไป

เจ้าเป็นแม่ที่
ดีต่อพระโอรส
ยิ่ง ประชา-
-บดีเจ้า

หม่อมฉันรัก
ลูกคนพี่มากกว่า
ชีวิต หม่อม
ฉันผู้มีใจที่ใส
เป็นมารดา

เมื่อสิทธิดะกุมารเจริญวัยขึ้น พระราชบิดา เริ่มสงสัยถึงคำทำนาย.

โอ! ลูกเรที่ใช้เวลาส่งมอย
ผู้โต้วาทีรับมพ
ฉันไม่ชอบอาการแบบ
นั้น.

ลูกเราบอกว่า
เพื่อน ๆ เล่น
กีฬา ที่สวน
นั้น.

วันหนึ่ง.. ขณะที่สิทธิดะกุมาร ทรงเล่นอยู่ในอุทยานนั้น

เจ้านกที่นำ
ส่งสารเอ๋ย.
ฉันแปลกใจ
จริงนะ ใคร
เป็นผู้ยิงเจ้า

สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ถึงลูกศรออก และทำแผลให้สนิท ครู่หนึ่งต่อมา

นี่นกของฉัน
ฉันเอง ฉันเอง
แหละ. คืน
ฉันมา

เขาค้นที่ขอเทวทีกามาร
พระญาติของสัตว์ศักดิ์สิทธิ์

เทวทีกู มันเป็น
นกที่น่ารักมาก
ทำไมเจ้าจึงอยาก
ทำร้ายมันล่ะ

นกตัวนี้ เป็น
ของฉัน เจ้าจง
คืนมาให้ฉันซิ!

ฉันไม่ยอม
คืนให้

เรื่องนี้ถ้าเอาไปฟ้องศาล

พระราชกามารพระบุตร
พระองค์มีสิทธิ์อะไร
ที่จะยึด เขา นกตัว
นั้นไว้ได้?

ท่านผู้พิพากษา ถ้าฉันไม่
ถอนลูกศรออกมันก็ต้อง
ตาย นกเป็นหนึ่งชีวิตฉัน
นกนี้จะเป็นของพวก
ขลิบชีวิตฉัน หรือ

ว่าเป็นของ
ผู้ที่รู้ที่ชีวิต
โกเมน?

หลายปีผ่านไป พระเจ้าที่ขอปากิน กษัตริย์ต่างยุคของคหนึ่ง ได้ทำพิธี
สยัมพรให้แก่พระอิตกยโสธรา ราชกุมารทั้งหลายจากทั่วสารทิศ
ได้เสด็จ มาในพิธีนี้

พระนางยโสธรา ทรงเลือก เจ้าชายสิทธัตถะเป็นพระสวามี

เจ้าชายทั้งหลายก็มาประชุมปรึกษาลือพระทัยมากที่พระนาง บลิธธา
เลือกเจ้าชายลือท
ธิดา: จึงพากัน
เข้าเฝ้าพระเจ้า
กัณฑ์ปาณี

ขอเดชะ: เจ้าหญิง
ไม่ควรวลีเชกสม
รสกับเจ้าชาย
ลือทธิดา
เพราะไม่
เป็นนักรบ

ขอเดชะ
พระองค์ควร
จัดให้มีการ
ประลองยุทธ์
กันก่อน ฟัน:
ควรจะได้ชก
เชกสมรสกับ
เจ้าหญิง

พระเจ้ากัณฑ์ปาณี ทรงเน
วารธิดา

บลิธธาเอ๋ย! เจ้า
จงเลือกผู้
เป็นสามีของเจ้า
เถิด

เสด็จพ่อ เพ
คะ! ลูกได้
เลือกแล้ว
โปรด
กรุณา
เถิด

เมื่อข่าวนี้ทราบถึงพระกรร
วณ
ของพระเจ้าสท
โธนะ พระองค์
ทรงโทมนัสมาก

ทำไม?
พระ
บิดา
จึงทรง
โทมนัส

ประจักษ์ คิดว่า
เจ้าไม่เป็นนักร
บที่ดี

เสด็จพ่อ พระองค์
ขอให้พระเจ้า
กัณฑ์ปาณี จัด
การประลอง
ยุทธ์ ลกจะ
เข้าร่วมด้วย

พอรู้สึกว่ามี
ใจ
ก็ได้อื่นดี
บรรพบุรุษของ
เขาเป็นนักรบ
อย่าง
มาก
มาแล้ว

มีประชาชนมากมายชุมนุมกันในการประเพณีบูชา

โอ! สิทธัตถะกุมาร
ชนะการ
แข่งจน
แล้ว

ไม่มีใคร
จะสู้กับสิทธัตถะ
กุมารในการ
ชิงชัยได้เลย!

สิทธัตถะกุมาร กับ นางยโสธรา ออกเขาสวรรค์กันที่มหาสมณเทว

พระเจ้าสุทโธทนะทรงพยามอย่างดีที่สุด ที่จะให้ตามส่งทุกอย่าง
แก่ราชกุมารสิทธัตถะ

ไม่หนนึ่ก, พระราชกุมาร ได้มีราชโอรสพระองค์หนึ่ง พระเจ้าสุทโธทนะ ทรงพอพระทัยมาก เมื่อทราบข่าว

โอ! พระผู้
เป็นเจ้า
พระราชกุมาร
พระขัติยะ

วิเศษมาก สิทธิต
-ก็จะไม่คิดเป็น
นักบุญต่อไป
อีกแล้ว

วันหนึ่ง

ลูกใคร่ขอจาก
พระราชวัง และ
ไปดูโลกภายนอก
เสียบ้าง

พ่อจะส่งราชรถให้
เจ้า เมื่อพร้อม
แล้ว ลูกขอ
ไปด

สองสามวันต่อมา เจ้าชายสิทธิตได้ ทูลราชรถเฟี้ยวด้วยม้า 4 ม้า มีนายฉันทะ สารถีขับผ่านถนนสายต่างๆ ภายในตัวเมือง

เจ้าชาย
ทั้ง สง่า
งาม เสีย
มี กระไร

ฉันทะได้อินนะ
ว่าพระองค์
ท่านกษัตริย์
ไม่สทกสท้าน
ต่อสิ่งใด

ภายในพระนครนิลพัลลภ, พระเจ้าสุทโธทนะได้ทรงรับสั่งให้ ตกแต่ง
 สภานกั ทกแห่งที่ เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จไปนั้นให้สว่างงาม อนุให้
 เห็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

นี่หนะ! ผู้มี
 เป็นใครใคร
 พมชาวโพลน
 รวงกายอ่อน
 แอ หนึ่ง
 เทียวยน

เขาเป็นคนแก่คนหนึ่ง พระยะตะ
 ความแก่นั่นเอง ทำให้เขา
 หลงโงง

แต่เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะ ทรง
 ราชรถไกลออกไป

ทุกคนต้อง แก่
 หรือ
 นีหนะ?

ใช่แล้ว พระยะตะ
 ทุกคน จะต้อง
 แก่

ยโสธราที่รัก
 ของฉันก็ต้อง แก่
 ด้วยเหมือนกัน? ทำ
 สิ่งไหนของฉันก็จะขอ
 เลื่อนไปตามกาล
 เวลา หรือ?

เชื่อกันหนึ่ง

อะไรเกิดขึ้น
 แก่ชายผู้มี
 หรือ?

เขาป่วยพระยะ
 ตะ เทรื่อง
 ตรวยตรง
 เพระ ความ
 เจ็บปวด

โรคเกิดขึ้น
 เฉพาะ แก่
 เทเท่านั้น
 หรือ?

ไม่ พระยะตะ
 ทุกคนอาจ
 ป่วยได้ใน
 ชีวิต

ณ พระราชวัง

สิทธัตถะขอบ
บอกแม่สิทธา อีร
ทำให้ลูกไม่
สบายใจ

เสด็จแม่ ลูก
ได้เรียนรู่ว่า สิ่งก
หมดที่มีชีวิต และ
สวยงามนั้น ย่อม
เปลี่ยนแปลงอยู่
เสมอ คนทุกคนจะ
ต้อง แก่ เจ็บ และ
ตายในที่สุด ลูกไม่
สบายใจ เมื่อคิด
ถึงสิ่งเหล่านี้

เวลาเที่ยงคืน สิทธัตถะ
ทรงตัดสินใจในพระทัย

ฉันจะต้อง
หาหนทาง
เพื่อยุติความ
เศร้าโศก ฉัน
จะต้องหา
ความจริง
เหมือนที่
พระรูปนั้น

ฉันนะ! เตรียมตัว
ไว้ให้เรียบร้อย
ฉันตั้ง
ใจจะ
ไปข้าม
นอก

พร้อมแล้ว
พระบิดา

ก่อนจะจากไป เจ้าชายกลับมายังห้องบรรทมของพระชายาอีก
ครั้งหนึ่ง ขณะนั้น พระ
นางยโสธรา และพระราหุล
ราชโอรส กำลังบรรทม
หลับสนิท

ฉันไม่สามารถ จมพิศ
ราหุลได้หรอก จะ
ทำใ้ยโสธรา
ตื่นขึ้น ฉันจะ
ต้องไปละ

เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงหนีเสด็จ
ออกนอกพระนคร โดยเสด็จ
ฉันทนฤจีสถิต

เมื่อเสด็จออกนอกพระนคร
แล้ว เจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จ
ลงจากม้า

หีนนะ!
เธอจงรับเอาเพชร
นี้ไป จินตนา ของ
เราแล้ว กลับไป
เมืองกบิลพัสดุ์
เถิด

พระองค์ทรงตัดพระเมาลี แล้ว
เสด็จไปแต่ผู้เดียว

ต่อมาพระองค์ทรงพบชฎาทาน
หยาบสกนธ์พ่าย! เรา

ขอเปลี่ยน
เสื้อผ้า
กับท่าน

ถ้า
คุณ
มี
ผ้า
ดี
กว่า
นี้
ก็
รับ
ไป
เถิด

ไม่ทันนึก พระองค์ทรงเดินก้าวไปนครราชคฤห์ นครหลวง ของ
แคว้นมคธ พระองค์ทรงถูกทหารจับไปในที่ต่างๆ ด้วยพระอาการ
อันสงบ ต้อยตัญจนกระทั่ง ประชวรในชฎาทานใช้บาตร จนเห็น พระ
เจ้าพิมพิสาร ที่ออกพระเนตรเห็น

จากพระบารมี

มองสิ มนุษย์นั้น
ซึ่งสร้างงามเหลือเกิน
ท่านออกไปทรมาน
ว่า เขา เป็นใคร

ไม่ทันนัก ราชทูตก็หนีข่าวเกี่ยวกับเจ้าชายสิทธัตถะ มาทูล แก่พระเจ้า
 พมพิสาร พระองค์จึงเสด็จไปพบเจ้าชาย

ดูเหมือนว่าพระคุณ
 เจ้าเป็นเจ้าแห่ง
 ศักยโคตร พระ
 องค์ไม่ควรจะ
 วิกขาจารเลบ แต่
 ตวรจะไปปกครอง
 เมือง ข้าพเจ้าจะ
 แบ่งประเทศให้พระ
 องค์ปกครองสัก
 ครึ่งหนึ่ง โปรด
 เสด็จมากับข้าพ
 เจ้าเถิด

โอ! มหาราช พระองค์
 ทรงมีพระเมตตา แก่
 อาตมาภาพ มากยิ่ง
 แต่อาตมาภาพ ไม่
 สามารถจะรับ
 อาณาเขต
 อาตมาภาพ
 คิดว่าชีวิตนี้
 เต็มไปด้วย
 ความทุกข์ยาก อาตมาภาพจะแสวง
 หนทาง ตบทุกข์ ไต่กันเสีย

ก็เป็นความพระ
 สงดาของพระคุณ
 เจ้าอย่างนั้น ข้า
 พเจ้าขออ้อน
 วอนให้พระคุณ
 เจ้าได้ทรมความ
 สำเร็จ เมื่อพระ
 คุณเจ้าพบทาง
 ตบทุกข์นั้นแล้ว
 โปรดมาเทศน์ สอนข้าพเจ้า
 ด้วยเถิด

จากพระเมตตาราชกฤท เจ้าชายสิทธัตถะทรงเดินทางต่อไป เพื่อไป
 ศึกษาที่นั่น ตบมารชผู้ซึ่งใหญ่ในสมัยนั้น แต่พระองค์ไม่
 ทรงพอพระทัยในคำสอนของคณาจารย์เหล่านั้น พระองค์ทรง
 เดินเข้าไปในป่าหิมบล ระยะเวลาเสภาณิตม ซึ่งอยู่ใกล้พท ธตยา
 ในปัจจุบันนี้

ปณจวตที่ขยับอยู่ในป่า อรเวลาเสนาทิมัน

เจ้าชายสิทธัตถะ สัตวาม
มุ่งมั่นเพื่อบุญที่แท้
จริง เชื่อมั่นว่าจะทรงทำ
สำเร็จ รอให้พวกเรา
คอยดูพระองค์กันต่อไป

เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงเสวยเนพาะ น้ำ
ผลไม้ และใบไม้ มีเท่านั้น ทรงบรรทม
บนหินดิน ต่อมาไม่นอนพระองค์
ก็เริ่มเสวยพระกระยาหารข้าววันละ 1
เมล็ด ทำให้พระองค์อ่อนเพลียมาก
วันหนึ่ง จนกระทั่งพระองค์เสด็จไป
ทรงบำเพ็ญในแม่น้ำ

ฉันรู้สึกอ่อน
เพลียมาก ฉัน
ไม่มีกำลังพอ
ที่จะข้ามจาก
น้ำได้

พระองค์ ทรงจับกิ่งไม้เหนี่ยว
ขึ้นจากน้ำ

แต่เมื่อพระองค์เสด็จขึ้นจากน้ำแล้ว พระองค์ทรงรู้สึก อ่อนเพลียมาก และทรงชวนเชลิมลงไป

พระองค์ตอบว่า ทรงพระพร
บรรดาชนทั้งหลาย

วันที่ต่อมาพระเจ้าพระองค์ประทับอยู่ที่ต้นมะพร้าวโพธิ์ริมลำน้ำสาคร
สาวท้าวท้าวท้าวบ้านถิ่น
มากราบท่านไม่หนีเพื่อ
สิ่งของมาบูชาถวาย
ตรัสเห็นพระองค์ประทับนั่งอยู่ จึงได้
นำสิ่งของไปถวาย

ตอบใจท่าน
อุบาสิก

ต่อมา
อย่างไรกันนี้
ท่านเริ่ม
เสวยพระ
กนิทาน
อีกหรือ

ฉันเชื่อว่าพร
อศุขานพรนั้น
ไม่ชายให้ผม
สิ่งธรรมแท้
หรือ

ปราชญ์วาทีย์ ไม่พอใจในคำตอบ
พระองค์ไม่ตรัส
ที่จะได้รู้ความ
แท้จริงจากเรา
ไหนแล้วท่าน
พระองค์ ทม
ความเพียร ถิ่น
มาเพื่อความ
มากเสียแล้ว

เจ้าชายสิทธัตถะทรงอยู่โดดเดี่ยว

พวกเขาทั้งนั้น
ไว้แต่เฟื่องฟุ้ง
พวกเข้ไปงม
ยถกรรมดิศ แต่
กรอชอาหารนั้น
ไม่ใช่ทางที่พบ
สัจธรรม ฉนั้น
... ซื่อแน

พระองค์เสด็จไปยังที่ตรัสเทศน์
โพธิ์และประทับนั่งท่าสมาธิ
ใต้วิปัสสนา ต้น สิ้น

ร้อนเช่นหัวและกระหมับ
ทรงมานพระองค์อย่างหนัก
ฝนตกกระหน่ำ ทำให้พระองค์
เปียกโชก

อะไรจะเกิดขึ้นกับท่านที่
ฉนั้นจะไม่ลิกไปจากที่นี่
จนกว่าจะพบทางดับ
ทุกข์ และดับความเศร้า
โศก

ภาพชีวิตในกมลสงปรากฏในพระทัย
ของพระองค์ แต่ไม่มีอะไรจะห้าม
หัวใจให้พระองค์หลงใหลได้

แล้วในที่สุด พระองค์
ทรงพบแสงสว่าง และ
บรรด พระ สัมมาสัมโพธิ
ญาณ

เจ้าชายสิทธัตถะ ตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้า ตรัสรู้แจ้ง
โดยชอบ

ฉนั้นรู้ ฉนั้น
ความจริงได้พบ
พบทางดับ
ทุกข์ ดับเศร้า
โศกแล้ว

พระองค์ทรงเสวยวิมุตติสุขภายใน ๗ วันแล้ว
พระองค์เสด็จจาริกแสวงธรรม ประชวรด้วยทุกข์แรกพระองค์
เสด็จไปเมืองพาราณสี เพื่อพบปัญจวัคคีย์ที่ทอดทิ้งพระองค์
ไป พระองค์ทรงพบพวกปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

อุช! เจ้าชายสิทธัตถะ ตาม
พวกเราแล้ว พระองค์ละ
ความเพียร เหยินมาเพื่อตาม
มักมาก เราจะไม่สนทนากับ
พระองค์อีกต่อไป

แต่เมื่อพระองค์เสด็จมาถึง จึงมี
พวกเจ้าพาศนลูกจันทน์ธมม
และ กวาช ความเคารพ.

ฉันขอ ทูลขอการอุปสมบท
สังฆกรรมที่เรารู้จักพบมา
แต่จาก
ลุงฟังนะ

หลังจากนั้น พระพุทธองค์
เสด็จกลับมายังบ้านลุมพินี
เสนาบดีและเสด็จยังอาศรม
ของท่าน ชูลีกัสสะปะ คณาจารย์
ผู้ยิ่งใหญ่

เมื่อปัญจวัคคีย์ ได้ฟังเทศน์
ของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็โดยตรัส
สังฆกรรม เป็นอันว่า พระสงฆ์ได้
เกิดขึ้นในโลกแล้ว

ในโลกนี้มีแต่ความทุกข์ ความ
ทุกข์นี้ เกิดจากความทุกข์
อยาก ถ้าขจัดความอยากได้
ก็จะพ้นจาก
ความ

ทุกข์ และ ความตรัสว่า
มีคือ สังฆกรรม

ท่านต้อง
ทำอะไร
หรือ?

ฉันต้องการ
จะพักอยู่
ที่นี้สักคืน
หนึ่ง

ยันที้ท่อนรับ
เจ็ดเจ้า
มาจ้าง
ฉัน

ชฎิล กัสสปะ เป็นผู้บูชาไฟ
จึงถือว่าไฟเป็น พระเจ้า

ฉันจะขอ
อยู่ในห้อง
สี่ทาน
บูชาไฟ
นี้แทน

กายไม่เคย
ไต่ย่นเลย
หรือว่า ไม้
ตักตักทักนี้
สิ่งไหน เจ้า
อยู่ในเวลาตา
ฉันจะยก
กายไปทัก
เจ้าไปใกล้
กองไฟ

ฉันไม่กลัว ตก
กาน อนุญาตให้
ฉันเข้าไปพัก ณที่
นั้นเถิด

ในที่สุดท่าน ชฎิลกัสสปะยอม
ให้พระองค์ ทรงพัก ณที่นั้น
พระบาทของพระองค์ประทับ หงายเท้า
หน้ากองไฟ ท่านชฎิล ออกไป
นอนนอกอาศรม

คืนรุ่งอรุณ

ฉันจะเข้าไปดู เจ้าสิ
เขาจะต่อมทักข แฉก
ใจ! บุรุษผู้ใด
สงสาร เออ

เมื่อเขาเข้าไปบอกในกระท่อมนั้นแล้ว เห็น
พระพุทธรูปประทับนั่ง หันมาธิ์อยู่อย่างสงบ
แสงไฟจากทวารอกไฟ สอง พระพักตร์ทำ
ใจเห็นเป็นวิเศษ

ข้าพเจ้าขอบวช
พระองค์เป็นบรม
ครู ขอได้โปรด
สั่งสอนข้าพเจ้า
ด้วยเถิด

พระพุทธรูปทรงเทศน์สอน ชัก
กสิณปะแกะชักชวนๆ กัน ดำเนิน อธิ
ธาสะสมาธิด้วย

วันหนึ่ง พระบรมครู
พระเจ้าข้า ข้าพเจ้าขอทบท
วาพระเจ้า พินพิศุข จะทำ
พิธีบวชอายุนี้ คงยิ่งใหญ

เราไปเมือง
ราชคฤห์กัน
เถอะ

ระหว่างทางไปเมืองราชคฤห์ พวกราชคฤห์ เห็นฝูงแกะฝูงหนึ่ง
มีแกะอยู่ตัวหนึ่ง ในฝูงนั้น พระพุทธรูป ฟรัง ยาก อัมขัน
มากอดไว้

สัตว์ที่นำส่งสารเอง
เจ้าต้อง ทุกข์ทรมาณ
มากนัก

ท่านพี่เจ้จรูญ
ท่านจะไป
ไหน?

เราจะไปเยี่ยม ราชตาก
แกะฝูงนี้เป็นของ พระ
เจ้าพิมพิสาร เรา
กำลังจะ คัด
มันไปบูชา
พระ

พระเจ้าพิมพิสารทราบว่า พระ
พุทธเจ้าเสด็จมา ซึ่งเสด็จ
จากทุกที่ พร้อมด้วยบริวาร
มากมาย

พระพุทธองค์
เสด็จ มาพร้อม
กับท่านชฎี
อรเวธากัสสีปะ
นั้นทนายความ
ว่า พระพุทธ
เจ้า เป็นสาก
ของชฎีอร
เวธากัสสีปะ
หรืออย่างไร

เมื่อพระเจ้าพิมพิสารกับบริวารเข้ามาใกล้พระพุทธเจ้า พระองค์
ทรงวางแกะที่พระองค์ทรงฉมไว้ เฉพาะพระพักตร์พระเจ้าพิมพิสาร

พระองค์มีคำถามประสงค์
จะพบตรรกะ
เมื่อตรรกะตาพบ
ทุกพันทุก
แล้ว มีตรรกะ
ด้วยแล้ว

พระพุทธองค์
เจริญ ทมสนนิน
เริ่มทำการบูชา
ขอ อารามให้ พระ
ชฎีล กัสสีปะ และ
พระองค์ รวมใน
พิธีนี้ด้วย

พระพุทธเจ้าข้า หม่อมฉัน จะเลิกการบวช ยัญ ทั้งแต่บัดนี้ เป็นต้น ไป ขอพระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง ของข้าพระองค์ ด้วยเถิด

วันต่อมา พระเจ้าพิมพิสาร ขออาราธนาพระพุทธเจ้า และสาวก ไปเสวยที่พระราชวัง หลังจากรัตติกาลแล้วได้ทรงถวายสนทนาในวัน

พระพุทธเจ้าข้า หม่อมฉัน ขอขอบถวายสนทนา พื่อน ๑๓ เถลิงนามของพระสงฆ์ พจริยเถิด

วันหนึ่ง นางสีลาโกตยิ์ หลับตา ก็ตาม มาหา พระพุทธเจ้า

พระพุทธองค์ ผู้เจริญ ไร้อาการท้อใจชีวิต ให้ลูก้า หม่อมฉัน ด้วยเถิด หม่อมฉัน ชักกะเสียดมเต็บ

จึงร่วมความเศร้าโศกเสียใจ ทั้งจากที่ ตกคต นอกจงหัด เขาเมสิดา พหุสีก กต จากบ้านที่ไม่มีใคร ตามเคย แล้วตกคต จะรับชีวิตให้

นางสีลาโกตยิ์ เดินหาเมสิดา พหุสีก ตกคต ทุกๆ บ้าน

ปู่กลายเป็นฉันสูญ เสียสาชีฉันไป

ฉันสูญคู่กันไป 2 คนแล้ว

เฝื่อนวานนี้ แม่ของ ฉันตาย

ทรงกิสสาโกตมี ผู้มีตทอง
ข้อมา เฝ้าพระพุทธเจ้า

พระพุทธองค์ ผู้
เจริญ ข้าพระองค์
ไม่ได้เมตตาพินิจ
สักกตจากสัทน
ก็ใจก็ไม่มโหระพา
เลย

คนที่เกิดมา ทุกคนต้อง
ตายไม่ว่าวันใดก็วันหนึ่ง ไม่มี
อะไรเที่ยงแท้

แน่นอนในชีวิต
นอกจากความ
ทุกข์อย่างเดีย
งก็ขจัดความ
อดยากได้เสีย
ความทุกข์ก็
หมดไป
เอง

สองสามปีต่อมา ณ พระราชวัง ของ
พระเจ้าสุทโธทนะ

มหาราช เจ้าชายของเรา มีชื่อ
เสียงมาก สักคนยอมรับเป็น
สวามีมากมายทั่วทุกเทศา
นั้น ชื่อเพี้ยนแปรค้ำสอน
ของเจ้าชาย

พวกท่านลงไปเฝ้า
เจ้าชาย สิทธิศูตตะ
และบอกความ
แก่ มากแล้ว และ
ต้องทรมานเขา
ก่อนที่จะตาย

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จถึง เมืองกบิลพัสดุ์

ขอต้อนรับราช
โอรส ของใน
เจ้าเป็นกษัตริย์
แทนพ่อ

ตกตตาลัยใจ
ตกตตาลัยใจ
สงบแล้ว

พระเจ้าสุทโธทนะ ทรงจัดให้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ป่ามะม่วง

รุ่งเช้า

มหาราช พะยะตะ
เจ้าชาย เสด็จจรม
ภักตมา จากทุก
บ้าน

เจ้า/รับ
น้ำดื่ม
รูป/พบ
เต็ม/นี่!

ลูกรักของพ่อ
เจ้าจะขอแต่งงาน
เขาทำไม?

นี่เป็นกิจวัตร
ของตมกตต

ลูกทมิฬตามวโรบาย
ไว้ พ่อไม่เข้าใจ ค
สิบุตรเกิด มาจากวงศกษัตริย์
ทำไมพุดอวยชัย

โอ มหากษัตริย์!
พระองค์ทรง
สืบเชื้อ
สายมาจาก
กษัตริย์, แต่
เชื้อสายของ
ตมกตตมา
จาก พุทธ:
ทั้งสาย
ในอดีตกาล
พระองค์ออก
บิณฑบาต
เพื่อขันธ์

ครั้งหนึ่ง เมื่อบรรดากษัตริย์ ทั้งหลายมาประชุมกัน ณ พระราชวัง
พระพุทธเจ้า ตรัสสอน กษัตริย์เหล่านั้น

พระ: ตรัส เหล่านี้
เป็นตมกตต
ของมหากษัตริย์

ตมกตตเหล่านี้ ก็ให้
จิตสงบ

พระพุทธรเจ้าทรงสังเกตเห็นว่า ยโสธราไม่มาเฝ้า

ยโสธรา
ไปไหน?

พระนาง
ไม่ยอมมา
พระเจ้าข้า

พระนางทุกข์โศก
มาก ตั้งแต่พระองค์จากไป
พระนางทรงตัดเกศรา นุ่งห่ม
เสื้อผ้าธรรมดา และ
เลี้ยง เณรพระฝึก
สอนเช่นเดียวกับ
พระองค์

พระพุทธรเจ้า พร้อมด้วยสาวก ทั้ง
สอง ไกลออกไปยัง หอรับรองของ
พระนางยโสธรา

ตลก
จะต้องพยายาม
ทำให้เธอทรมาน
แต่รำคาญ

เมื่อพระนาง ยโสธรา
ทอดพระเนตรเห็น
พระพุทธรเจ้า พระ
นางทรงทรมาน
แทบพระบาท
ของพระองค์ และ
ทรงพระโศก

เมื่อทรงระลึกได้ว่า มีผู้คน
อยู่ ณ ที่นั้นด้วย พระนาง
ก็ทรงลุก ขึ้นและประทับนั่ง
ห่างจากพระองค์เล็กน้อย

พระพุทธรองค์ที่สลักลอบให้
พระนางสลายพระทัย.

หนึ่งสัปดาห์ หลังจากพระพุทธเจ้าเสด็จถึงเมือง กบิลพัสดุ์แล้ว

ราชาศกรีก, เจ้าทัมโหม ผู้ชายที่
หนึ่งที่ปกครองตามอื่น ๆ ในดินแดนนี้
นั้น ผู้ที่นั่นคืออริศของเจ้าผู้ปกครอง
ไปพบแล้วราชาศกรีกผู้มีสมบัติ เกอ-สุก

พระราชาศกรีก
เสด็จไปเฝ้าพระพุทธ
เจ้าเพื่อขอ ทวีตสมบัติ

เสด็จพ่อ พระโยค
เสด็จแม่ ในทุก
ขอส่วนแบ่ง ทวีต
สมบัติที่เป็นของ
เสด็จพ่อ

พระพุทธเจ้าทรงสิ้นพระพักตร์ไป
ทพ พระสาวิบุตร อติรสัก

ราชาศกรีกของเจ้า ขอ
สมบัติ ของราชาศกรีก
เจ้าไปทั้งหมดกลางสงฆ์

หลังจากพระบาท นรพชา เป็นสามแฉกแล้ว นรตาราชกุมารก็ทักกัน
นรพชาจาก นรตาราชกุมารเหล่านั้น
ก็มีเจ้าชายเทวทูตด้วยคนหนึ่ง ได้บอกข่าวใน
ครั้งนั้น และต่อจากพระพุทธเจ้า วันหนึ่ง
พระเทวทูต เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า

พระพุทธรูป
ผู้เจริญ
พระองค์
ตรึงพักได้
แล้ว ข้า
พระองค์
จะเป็นผู้บริพัตรสงฆ์

อย่าเลย
เทวทูต
สงฆ์ต้อง
การเราอยู่

พระเทวทัต มีภรรยาชื่อ พระพุทธเจ้า จึงเดินทางไป
 ไปยังราชธานี เพื่อพบ อชาตศัตรูผู้ครองนครพระโอ-
 ฆะ จึงทรงพระเจ้าพิมพิสาร

พระเชษฐา อชาตศัตรู
 พระองค์จะเป็นพระ
 ราชินีได้หรือไม่
 ดอยนางนารีที่
 จับพระมีศ
 ชังไว้ และ
 พระองค์
 เป็นกษัตริย์
 เสียแล้ว
 มีดีเท่า
 หรือ?

เป็นธรรมดาที่สตรีไม่ควร
 ปรากฏตัวในที่
 จิตการสงครามที่
 ท่ามกลาง

อชาตศัตรู ราชกุมาร จิตการ
 ธรรมที่ พระเจ้าพิมพิสาร

พระเป็นกษัตริย์
 นานแล้ว
 ของใจที่ทศ
 ที่ท่านต้อง
 ภายใต้อ
 ้วยเหลือ
 ๐: ๗ ๘
 จะรั้งทุก
 หมายที่หมาย

อชาต ศัตรู
 ราชกุมาร
 เหลือ พระ
 องค์จึงมา
 พระพุทธ
 เจ้า สิข

พระเทวทัตพาภรรยาพระพุทธ
 เจ้าสู่ราชวิธีธรรมทาง

อ/ หิน
 ก้อนนั้น
 ในภูตก-
 คงมาตรง
 พระพุทธ
 เจ้า พ่อ

ทุกคนจะนับ
 จะไม่มีอหตุ
 ๑๑๗

ก้อนหิน แดกเป็นทองคำและเหล็ก
หินหนึ่ง ตกลงมาข้าง พระพุทธเจ้า

สาวกของพระเวท หักจำ-
นวนมาก มาเป็น
สาวกของ
พระพุทธเจ้า

หินก้อนนั้น
ฆ่าพระพุทธเจ้า
ไม่ได้

มองดูพระองค์บ่อย
บ้าง แต่พระองค์
ยังไม่ตาย เราไปเพื่อ
พระองค์กันเถอะ

ชาติมากทาบว่ามีสาวก
ของชาติมากมาขโมยไป
เข้าข้างพระพุทธเจ้า

ทำไมพระองค์
จึงไม่ไปปล่อย
ซึ่งตกมัน
ออกไปหาพระ
พุทธเจ้าเสีย
ล่ะ?

ยังมีที่
สั่งจาก
พระเจ้า
อชุต
ศัตร์ธาก
อย่าง
หนึ่ง

เอาเหล็กที่หักจาก นาคี ศัตร์
ทิน แล้วไปปล่อยไปสังหาร
พระพุทธเจ้า

หนี! หนี! หนีซะ
นาคี ศัตร์ ถูกปล่อย
ออกมาแล้ว มันทุกสาย
ทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มัน
พบ มันฆ่าคนมาแล้ว 20 คน

พระพุทธ
เจ้าที่ ขอ
ไปตัดโปรด
ทศิฑ์ออก
มาจากทาบ
หลบไปเสียเถิด
ข้างเมฆมันก็
ลิ่งจิ่ง มาทางนี้

อย่าตกใจ
ไปเลย เา
ทำอันตราย
เราไม่ได้
หรอก

จิตของพระเจ้า อชัตกัตถ
นั้นเอง ก็ทำให้พระองค์
ทรงเดือดร้อน

มีคนอยู่ถึง 1200 คน
เซียงหรือ? 7 มีปี
เสียงแม่แต่บอยเลข
เธอ ทาฉิม มอทย
หรือองนี่ เป็นแผน
การของเธอรึ้อ?

พระเจ้าเจ้า! ฐปรต
จงวางพระทัย

พระเจ้า
องค์ คธ
ใต้ปรต
เสด็จตอ
ไปเกิด
พระยะ

พระเจ้า อชัตกัตถราชองค์หนึ่ง เมื่อทรงเห็นพระ อชัตกัตถ ๗ จำเอน
มาก ประชุมพิธีกรรม เทตนาของพระพุทธรูปองค์ อย่างสงบ

บรรดา ความทุกข์และความเศร้าโศก
ความเกลียดชัง และความกลัว เกิดมา
มาจาก ความอหังการทั้งสิ้น ผู้ยึดมั่น
แล้ว จากความอหังการ ผู้หนีพ้นจาก
ความทุกข์
ได้ก็ทรงสงบ

ช่างสงบ
เงียบ เงียบ
มีกระไร

พระเจ้า อชัตกัตถ ๗ เป็น
สาวกของ พระพุทธรูป เจ้า

ต่อมไม่พานนัก พระเทวทัตผู้มีกษัตริย์ วันหนึ่ง เขาพูดกับสาวก

เจ้าทั้งหลาย

ช่วยพาฉันไปเฝ้าพระ
พุทธรูปเจ้า พระองค์
ผู้ได้ชื่อเทานั้น ก็จง
ทำให้นั้น ฉันเป็น
สุขใจ

พระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นในโลก เพื่อประโยชน์แก่อีก และความสุข
โดยแท้ คนจำนวนล้านๆ ของฮินดูเอาพระองค์เป็นสรณะ
ขอพระธรรม ของพระองค์ เป็นที่พึ่ง คนทุกชาติในโลก มี
ยอมเป็นสาวกของพระองค์ตลอดไป

ความฝันอันสูงสุด

ขอฝันใฝ่ในฝัน อันเหลือเชื่อ
ขอสุขทุก ทกเมื่อ ไม่หวนไหว
ขอทนทุกข์ รุกโรม โหมกายใจ
ขอฝ่าฟัน ผองภัย ด้วยใจทะนง

จะแน่วแน่ แก่ไขในสิ่งผิด
จะรักษาตนชีวิตเป็นสุขผอง
จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง
จะปิดทองหลังองค์พระปฏิมา

ไม่ทอดอวยคอยสร้างสิ่งทควร
ไม่เรรวนพะว้าพะวังคิดกังขา
ไม่เคืองแค้นน้อยใจในโชคชะตา
ไม่เสียตาย ชั่ว ถ้าผ่านไป

นั่นคือ ปณิธาน ที่หาญมุ่ง
หมายผลคง บุติธรรมอันสดใส
ถึงทนทุกข์ทรมานนานเท่าใด
ยังมั่นใจรักษาต้องอาจครั้น

โลกมนุษย์ย่อมจะดีกว่าน่านนี้
เพราะมนุษย์ไม่ยอมแพ้แม่ลูกหยัน
คงอันหยัดสูไปใฝ่ประจัญ
ยอมอาสัจ ก็เพราะปองเทิดผองไทย

(พระราชนิพนธ์ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว)